

«نفَس» و «منافقین و» **زیر پای مادر** «لمپن‌ها!

تلویزیون در رمضان امسال با دو مجموعه تلویزیونی جدید از بینندگانشان استقبال کرده‌است؛ مجموعه‌هایی که گرچه هیچ ارتباط موضوعی با ماه رمضان ندارند، ولی سریال‌هایی تماشایی هستند.

نفَس، سومین ساخته‌ضدمنافقین جلیل سامان، اثری عاشقانه، سیاسی و اجتماعی است. او در این سریال‌هم به نقد و نفی موجودیت و عملکرد سازمان مجاهدین خلق در روزگاران پیش از انقلاب پرداخته‌است.مهم‌ترین ویژگی‌هر سه سریال منافق‌ستیز سامان، آشنایی و اطلاعات دقیق او از جنس آدم‌ها و قصه‌هایی است که روایت می‌کند، درست برعکس بسیاری از فیلم‌ها و مجموعه‌های مشابه که به دلیل فقر شناخت و اطلاعات به توفیق دیدار اجتماعی نائل نمی‌شوند. دلایل اصلی موفقیت کارگردان «نفَس» در بازگویی باورپذیر حرف‌ها و آدم‌های سرپاش، در این است که با خود او حضور در فضای کار گروه‌های مبارز قبل از انقلاب را تجربه کرده یا به کمک پژوهش و مطالعه به این مهم دست یافته است. خوشبختانه سامان، کارگردان خوبی هم هست، چراکه در ارائه کاراکترها، مسائل و زندگی آنها، هنرمندانه و پذیرفتنی عمل کرده و بازی‌های خوب بازیگرانش، گویای همین نکته است.بااین همه، دو مشکل، آثار این کارگردان را در آستانه خطر ایستایی و تکرار قرار داده است. نخست، استفاده کلیشه‌ای از بستر اجتماعی دوران پهلوی برای روایت‌های عاشقانه سیاسی خود است که از منظر تاریخ، تکرار و یکنواختی، تاریخ مصرف خود را از دست داده است. حال که جلیل سامان، رسالت منافق‌ستیزی را بر خود فرض قرار داده، لازم است که برای پرهمیز از تکرار و جلوگیری از ریزش مخاطبان آثارش، از مضامین روز مر مرتبط یا گروهک یاد شده و عملکردهای امروز آن برای داستان‌سازی سریال‌هایش استفاده کند. دوم، افزون بر آن، او باید در شکل‌دهی کامل سریال‌هایش به تفکر منافقین هم بپردازد، در سریال‌های ضدمنافقین او، صرفاً عملکرد این گروه نقد و نفی شده است. در هر حال نفَس از سریال‌های دیدنی این روزهای تلویزیون است.

مجموعه دیدنی دیگر سیما «زیر پای مادر» به قلم آشنای سعید نعمت‌الله نگارش یافته است؛ با همان آدم‌ها، فضاها، دیالوگ‌ها و موقعیت‌های شناخته شده دیگر آثارش.او فیلمنامه‌نویسی کاربلد و شخصیت‌سازی متحر است و این نکات از امتیازهای اصلی کار او است. زیر پای مادر او به کمک کارگردانی پخته‌تر شده پهرنگ توفیقی، تبدیل به سریالی تماشایی شده‌است و بازی‌های درخشان بازیگرانی چون بهمنز جعفری، مهدی سلطانی و بهژاد فرحانی بر توفیق اجتماعی آن افزوده است.

با این حال و به‌رغم ویژگی‌های مثبت این سریال، دو نکته، آن و کارهای آتی نعمت‌الله را در معرض خطر قرار داده است، با آنکه او درباره آدم‌ها و زندگی‌هایی که می‌شناسد، می‌نویسد، اما فضا، حرف‌ها و آدم‌های قصه‌هایش به تکرار و کلیشه گرایش یافته‌اند و تازگی و جذابیت لازم را ندارند، چراکه تماشاگر کارهای او، بارها آدم‌ها و حرف‌هایی مشابه آنها را در کارهای پیشین این فیلمنامه‌نویس دیده است.

موضوع دیگر اینکه، اغلب آدم‌های داستانی نعمت‌الله گرچه خاکستری اند، ولی گرایش‌های زندگی، کلام، خفایات و رفتار آنها به لمپنیسم، بسیار پوررنگ است و این نکته‌ای قابل تأمل برای این فیلمنامه‌نویس است. در زیر پای مادر هم، سخن از مادر و ارج، با دو متوجه کسانی است که پیشینه و عملکرد مثبت ندارند و این امر باورپذیری این آدم‌ها و حرف‌های‌شان را از سوی مخاطب مختل می‌کند. به هر صورت زیر پای مادر هم مانند نفَس، به‌رغم کاستی‌هایش کاری دیدنی به شمار می‌رود.

■ **منتقد و مدرس سینما و تلویزیون**

■ **خبر**

انتشار جلد سوم

«**روایت زندگی شهید حسن باقری**»

سیدمهدی شجاع‌الدین، مدیر نشر مؤسسه شهید حسن باقری از انتشار جلد سوم از مجموعه سه جلدی «روایت زندگی شهید حسن باقری» تا پایان شش ماه نخست سال جاری خبر داد.

سیدمهدی شجاع‌الدین، مدیر نشر مؤسسه شهید حسن باقری درباره کتاب‌های جدید این انتشارات گفت: جلد سوم از مجموعه سه جلدی «روایت زندگی شهید حسن باقری» تا پایان شش ماه نخست سال جاری منتشر می‌شود.

وی افزود: سعید علامیان تدوین این مجموعه را بر عهده دارد. این مجموعه شامل گفت‌وگو با ۱۵۰ نفر، روی زندگی شهید از بدو تولد تا زمان شهادت است.

شجاع‌الدین درباره کتاب‌های دیگری این انتشارات گفت: کتابی با موضوع بررسی عملیات «فتح‌المبین» به زودی منتشر می‌شود؛ این کتاب دیدگی‌نامه شهید گنجوی، نوشته زهره یزدان پناه است. وی گفت: سومین عنوان از مجموعه شهادی اطلاعات عملیات به شهید صادق سربای نوپخت، نوشته زهره یزدان پناه اختصاص دارد. دو عنوان ابتدایی این مجموعه زندگی‌نامه شهیدان حمید قنبر و غلامرضا کیان پور است.

| روزنامه جوان | شماره ۵۱۰۵ | پنج‌شنبه ۱۱ خرداد ۱۳۹۶ | ۶ رمضان ۱۴۳۸ | اذان ظهر: ۱۳:۰۲ | غروب آفتاب: ۲۰:۱۵ | ۲۰:۳۶ مغرب | ۲۰:۳۶ نیمه‌شب | شرعی: ۰۰:۱۰ | اذان صبح فردا: ۰۴:۵۹ | طلوع آفتاب فردا: ۰۵:۰۴

صحبتی از رفتن عسکری نیست

علی عسکری در پاسخ به شایعه رفتنش: فعلاً تشریف داریم

■ **محمدصادق عابدینی**
رفتن **یا** ماندن **علی عسکری**، مدیری که حکم انتصابش به ریاست رسانه ملی تاریخ ندارد، شش‌ساعه جسدی **ایمن روزهای صدواسیماست** و برخی از جناح‌های سیاسی تلاش می‌کنند به این شایعه دامن بزنند.
آینده رئیس سازمان صدواسیما باز هم در فضای مه‌آلودی فرو رفته است، درست مانند زمانی که شایعه رفتن سرفراز و سر زبان‌ها افتاده بود. آن موقع هیچ منبع رسمی درباره آن اظهارنظر نمی‌کرد تا اینکه در یک روز بهاری سرفراز رفت و علی عسکری آمد. این بار نیز علی عسکری در پاسخ به سؤالی درباره رفتن یا ماندش، می‌گوید: «فعلاً» هست و این «فعلاً» در زیان محاوره به معنای زمان کوتاه‌تعمیر می‌شود. آیا علی عسکری رفتنی است؟! آنچه از امور مشخص است این است که رفتنی در کار علی عسکری نیست.

■ **انتخابات و شروع شایعات**

شایعه رفتن عبدالعلی علی عسکری، رئیس سازمان صدواسیما بعد از برگزاری انتخابات ریاست جمهوری منتشر شد و طبق معمول این شبکه‌های اجتماعی بودند که خبر را منتشر کردند. بعضی‌ها می‌گویند هواداران دولت پشد برده انتشار این شایعه هستند چون آنها مدت خوشی از عملکرد علی عسکری در دوره انتخابات ندارند و دوست دارند با فضاسازی زمینه رفتن وی را فراهم کنند، اما گروه دیگری هستند که معتقدند شایعه رفتن عسکری در جایی شکل گرفته است که قدرتی بسیار دارد

وگرنه دولت هر چقدر هم از عملکرد صدواسیما ناراضی باشد، قدرت مستقیمی برای ایجاد تغییر ندارد. اما چرا شایعه رفتن علی عسکری می‌تواند مهم باشد؟! ابتدا اینکه آمدن علی عسکری و رفتن محمد سرفراز از صدواسیما نیز دقیقاً در چنین فضایی شکل گرفت و یک بار تجربه صحت شایعات در اذهان باقی مانده است. سرفراز نیز در روزهای نخست است که شایعه رفتنش بر سر زبان‌ها افتاده بود صرفاً تصویری از یک لیندخت ساده از وی در رسانه‌ها ثبت می‌شد، مانند لیندختی که این روزها علی عسکری دارد.

■ **علی عسکری در مقام رئیس موقتی**

عامل دیگری که به این شایعه دامن می‌زند این است که وی در طول مدت زمان ریاستش بر سازمان صدواسیما توانسته است طور که از یک

■ **راه سعادت**

حکمت ۶

صَدْرُ الْعَاقِلِ صُدُوقٌ سِرَّهُ وَ الْبَشَاشَةُ جَبَالَةُ الْمَوَدَّةِ وَالْإِحْتِمَالُ قَبْرُ الْعُيُوبِ

سینه خردمند صندوق راز اوست
و خوشرویی وسیله دوستیابی
و شکیبایی گورستان پوшاندنه عیب‌هاست.

یک نسخه از کتاب هفت

انتصاب علی عسکری به ریاست سازمان صدواسیما برخلاف رؤسای قبلی که در آن زمان پنج ساله حکم انتصاب ذکر شده بود، مدت زمانی را برای ریاست رئیس جدید رسانه ملی تعیین نکردند.

این عدم اعلام زمان از همان ابتدا گمانه‌زنی‌ها درباره موقتی بودن مدیری که سابقه حضورش در صدواسیما منحصر به مسائل فنی می‌شده و سابقه مدیریت در مسائلت سیاسی و فرهنگی نداشته است را در پی داشت. بر اساس این دیدگاه که علی عسکری از ابتدا موقتی بوده، به سرانجام رسیدن دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری مأموریت داشته تا سکاندار صدواسیما باشد و کسانی را بر مسند امور بگمارد که بتوانند اوضاع را حفظ کنند.

■ **رابطه رسانه ملی و رسانه‌ها!**

در کنار همه عواملی که می‌تواند به شایعه ماندنی نبودن علی عسکری دامن بزند باید این را هم اضافه کرد که اطلاع‌رسانی نامناسب صدواسیما زمینه گسترش شایعات شده است. علی عسکری از زمان انتصابش به عنوان رئیس سازمان صدواسیما حتی یک بار هم با اصحاب رسانه نشست خبری نداشته است.

این در حالی است که رؤسای قوای مجریه و مقننه که از علی عسکری جایگاه سازمانی و اداری بالاتر و از نظر حجم کاری نیز بر نامه فشرده‌تری دارند، تنها در همین مدتی که علی عسکری رئیس سازمان صدواسیما شده است، چند بار با اصحاب رسانه دیدار داشته‌اند. این فقیه‌وقتی برخف تم می‌شود که

باشند. ظفره هجری می‌روند، به نحوی که مرئضی میرباقری، معاون سیما تنها یک نشست خبری برگزار کرده است. در قیاس با صدواسیما برخی نشست‌های خبری دارند و از این راه ضمن پاسخگویی مستقیم به سؤالات رسانه‌ها زمینه رشد شایعات از بین می‌برند.

■ **اگر همه چیز شایعه باشد**

اکنون زمان مشخص کردن این است که آیا «فعلاً» گفتن رئیس صدواسیما خبر از رفتن و جایگزین شدن دارد یا صرفاً فرخاسته از یک شکسته نفسی ذاتی است که رئیس محترم رسانه ملی در میان همکارانش به داشتن آن مشهور است.

بافرض اینکه همه شایعات صرفاً برای فضاسازی سیاسی باشد و علی عسکری بر مبنای حکم مقام معظم رهبری همچنان بر مسند ریاست سازمان صدا و سیما باقی بماند باید فکری برای برخورد با جریان‌های شایعه‌ساز انجام دهد، از سوی دیگر وی باید سعی تر نشانه‌های مدیر موقتی بودن را از بین ببرد، یعنی راهکاری‌های مشخصی برای بالا بردن میزان مخاطبان رادیو هنری در اینترنت گرامش عکس سیاه و سفیدی از علی عسکری و ضرغامی منتشر کرد و نوشت: «تلویزیون سیاه و سفید با این انتصاب‌های جدید فقط مانده رنگ هم از سیما حذف شود و به دوران تلویزیون سیاه سفید برگردیم.»

■ **حرف و حدیث‌های حکمی**

■ **که مدت ندارد!**

اما دلیل سوم به حکم انتصاب علی عسکری بازمی‌گردد. مقام معظم رهبری در متن حکم

■ **خبر**

تغییرات برنامه «هفت» اعلام شد

سری جدید «هفت» با حذف فراستی

به گفته معاون سیما، در سری جدید برنامه هفت، مسعود فراستی به عنوان منتقد ثابت حضور نخواهد داشت.
علی اصغر پورمحمدی درباره سری جدید برنامه هفت گفت: این برنامه قطعاً پس از ماه رمضان روی آنتن خواهد رفت و در سری جدید با تغییرات بسیاری در ساختار و محتوا روبرو خواهیم بود. وی ادامه داد: در سری جدید برنامه سه بخش نقد، گفت‌وگو و اخبار و رویدادهای سینمایی را داریم که اجزای هر بخش هم بر عهده یک مجری خواهد بود و می‌توان گفت که در مجموع برنامه با سه مجری روی آنتن خواهد رفت که هنوز مشخص نشده‌است و طی جلسه‌ای که با معاونت سیما خواهیم داشت، به زودی مشخص می‌شود. ضمن اینکه با افراد گوناگونی مذاکره کردیم. پورمحمدی همچنین اظهار داشت: منتقد برنامه حسن حسینی خواهد بود که این احتمال وجود دارد تا آقای فراستی هم در این برنامه حضور داشته باشد.

آقای حسینی قبلاً هم در برنامه بوده و به عنوان منتقد حضور داشته است. هدف برنامه هفت کمک به پیشرفت سینمای ایران است و باید در این جهت گام بردارد. این برنامه، برنامه مستقلی است که زیر نظر هیچ ارگانی هم نیست و برای پیشرفت سینمای ایران آمده است.

مدیر شبکه ۳ سیما در ادامه با اشاره به تغییر موضوع در برنامه «ماه عمل ۹۶» بیان داشت: چرخش موضوعی که در این برنامه دیده می‌شود تا به اینجا کار خوب بوده و ما رضای هستیم. این برنامه تا الان از این نظر بهتر از سال گذشته عمل کرده و سوزهایش هم از سال پیش بهتر است. وی در پاسخ به سؤال دیگر خبرنگاران رسانه‌ها درباره برنامه «ماه عمل» گفت: برنامه «ماه عمل» برنامه‌ای برخاطب است که زیر دربین قرار دارد و حساس است.

■ **نما | حسین کشتکار**

گفت‌وگوی «جوان» با کارگردان مستند

مخاطب «تشییع بزرگ» تصاویر ناب خواهد دید

■ **جواد محرمی**

تشییع بزرگ عنوان مستندی به کارگردانی **مصطفی فتاحی** با موضوع **تشییع پیکر بنیانگذار فقیده انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره)** است؛ **تشییعی که از آن به عنوان بزرگ‌ترین تشییع پیکر تاریخ یاد می‌شود. ششصد و اتفاقاتی که در جریان تشییع و خاکسپاری پیکر بزرگ‌ترین رهبر قرن رقم خورد به خودی خود سوزهای جذاب است. آن رویداد عظیم باعث شده جوانی را که آن زمان تنها دو سال داشته پس از نزدیک به ۲۸ سال به صرافت ساخت یک مستند بینداند.** **گفت‌وگوی «جوان» با این مستندساز جوان پیش‌روی شماست.**

کدام ویژگی سبب شد ماجرای تشییع پیکر امام خمینی (ره) پس از گذشت نزدیک به دو دهه از آن واقعه، دستمایه یک مستند قرار گیرد؟

پدر من خلبان یکی از بالگردهایی بود که از من یک پیکر امام را برای خاکسپاری انتقال می‌داد، ایشان همیشه خاطرات ناب درباره اتفاقات آن روزها تعریف می‌کنند، ناگفته‌هایی که به نظر من برای ثبت در تاریخ می‌توانست جالب و بااهمیت باشد، برای همین فکر کردم تا این عزیزان در قید حیات هستند خاطرات آنها را در قالب یک فیلم مستند ثبت و ضبط کنم. مستند تشییع بزرگ در واقع روایت بزرگ‌ترین تشییع پیکر تاریخ از زبان خلبان‌هایی است که هدایت بالگردها را برای انتقال پیکر امام خمینی (ره) به بهشت زهرا بر عهده داشتند. شاید بدانید که پیکر حضرت امام برای خاکسپاری به دلیل ازدحام جمعیت و شور و حالی که در مردم وجود داشت با موانعی مواجه شد که نقش بالگردها را در این زمینه برحسته کرد، طوری که مجبور شدیم برای انتقال پیکر امام از این طریق به بیابان‌های اطراف انتقال دهند و دور بار، آن را به محل خاکسپاری بر گردانند؛ پرسوه‌ای که من نوع خود جذاب و دلپره‌آور روایت شده است.

به مستندسازی بزرگ چه ویژگی‌هایی نسبت به آثار مشابه دارد؟

ما از تصاویر آرشیویی باب و دیده نشده در این مستند استفاده و سعی کرده‌ایم تصاویر را در قالب قصه‌ای جذاب و البته قدری دلپره‌آور ارائه دهیم، در واقع ما مستندی مصاحبه‌محور ساخته‌ایم که در آن از تصاویر آرشیویی زیادی استفاده شده و تقریباً روی نیمی از آن تیرش قرار داده‌ایم.

معاون سیما:

شجریان خودش برای پخش «رَبنا» منع گذاشت

معاون سیما پخش نشدن ربنای شجریان از رسانه ملی را منعی دانست که خود شجریان برای پخش آثارش گذاشته است.

مرتضی میرباقری، معاون سیما روز گذشته به تمام حاشیه‌های پیش آمده در این چند هفته اخیر درباره پخش ربنای شجریان از تلویزیون واکنش نشان داد و گفت که این کار به خواست و درخواست خود شجریان منبني بر پخش نشدن آثارش از تلویزیون برمی‌گردد.

به‌رغم آنکه محمدرضا شجریان دو بار در سال‌های ۷۴ و ۸۸ و در نامه‌هایی به علی لاریجانی و عزت‌الله ضرغامی خواستار پخش نشدن آثارش از رسانه ملی شده بود، ولی در عین حال پخش «رَبنا» را از این خواست جدا کرده بود. روز گذشته مرتضی میرباقری، معاون سیما پخش نشدن «رَبنا» را ناشی از خواست خود شجریان دانسته است.

مرتضی میرباقری در حاشیه دیدار از پشت‌صحنه سریال «پنجری» بیان داشت: درباره ربنای شجریان باید گفت او خودش منعی را گذاشته است. همچنین وی در جریان فتنه ۸۸ حضور داشت و اشتباهات فاحشی در آن زمان انجام داد. معمولاً توصیه می‌شود هنرمندان در مسائلی که کشور را به خطر می‌اندازد و می‌تواند خیانت را در کشور ایجاد کند، حضور پیدا نکنند و بازی نکنند. هنرمند فرد سیاسی نیست و باید در حوزه اصلی خود قرار بگیرد. بنابراین وقتی این حاشیه‌ها ایجاد می‌شود باعث می‌شود کار اصلی که یک هنرمند باید انجام دهد، مورد لطمه قرار گیرد. معاون سیما اظهار کرد: ما در کشوری زندگی می‌کنیم که یک سابقه فرهنگی بزرگ دارد و یک انقلاب عظیم در آن صورت گرفته است. در همین زمان که ما در حال صحبت